

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 7So/96/2015
Identifikačné číslo spisu: 4015200527
Dátum vydania rozhodnutia: 30.03.2017
Meno a priezvisko: JUDr. Zdenka Reisenauerová
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2017:4015200527.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Zdenky Reisenauerovej a členiek senátu JUDr. Violy Takáčovej, PhD. a JUDr. Eriky Čanádyovej, v právnej veci navrhovateľky: H. R., bytom T. XXX/XXX, C., zastúpenej advokátkou Mgr. Romanou Mravíkovou, so sídlom Štefánikova trieda 15, Nitra, proti odporkyni: Sociálna poisťovňa, ústredie, so sídlom Bratislava, Ul. 29. augusta 8-10, o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia odporkyne z 2. júna 2015, č. XXX XXX XXXX X, o invalidný dôchodok, o odvolaní navrhovateľky proti rozsudku Krajského súdu v Nitre z 12. októbra 2015, č. k. 23Sd/187/2015-27, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Nitre z 12. októbra 2015, č.k. 23Sd/187/2015-27, p o t v r d z u j e .

Navrhovateľke náhradu trov odvolacieho konania n e p r i z n á v a .

Odôvodnenie

Krajský súd v Nitre napadnutým rozsudkom z 12. októbra 2015, č.k. 23Sd/187/2015-7, potvrdil rozhodnutie odporkyne z 2. júna 2015, č. XXX XXX XXXX X, ktorým zamietla žiadosť navrhovateľky o zvýšenie invalidného dôchodku podľa § 73 a § 112 ods. 4 zákona č. 461/2003 Z.z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o sociálnom poistení“). Z odôvodnenia rozhodnutia vyplýva, že podľa posudku posudkového lekára sociálneho poistenia je navrhovateľka naďalej invalidná podľa § 71 ods. 1 zákona o sociálnom poistení s mierou poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť 45% v porovnaní so zdravou fyzickou osobou. Prílohu rozhodnutia tvorí Odborný posudok o invalidite z 19. mája 2015.

Krajský súd preskúmal odvolaním napadnuté rozhodnutie podľa tretej hlavy piatej časti Občianskeho súdneho poriadku, vykonal dokazovanie oboznámením sa s podaným návrhom, posudkovým spisom Sociálnej poisťovne, pobočka Nitra, stanoviskami účastníkov konania a ostatným spisovým materiálom. Z posudkového spisu zistil, že navrhovateľka podala žiadosť o zvýšenie invalidného dôchodku. Dlhodobo sa lieči pre bolesti chrbtice. Pred piatimi rokmi operáciu chrbtice odmietla. Je na medikamentóznej liečbe pre zdravotné ťažkosti s platničkami.

Na základe podanej žiadosti o zvýšenie invalidného dôchodku bol jej zdravotný stav posúdený posudkovými lekármi sociálneho poistenia, ktorým predložila správy z odborných vyšetrení. Za rozhodujúce zdravotné postihnutie posudkoví lekári sociálneho poistenia určili poruchy nálad (depresívne, periodické), zaradené do kapitoly V, položka 3, písm. b/ prílohy č. 4 k zákonu o sociálnom poistení. Tomuto zdravotnému postihnutiu určili 35% mieru poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť. Na ostatné zdravotné ochorenia, ktoré nie sú rozhodujúcim zdravotným postihnutím, ale svojou podstatou ovplyvňujú funkčný stav organizmu, posudkoví lekári sociálneho poistenia navýšili percentuálnu mieru poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť o 10% podľa kapitoly XV. Oddiel E položka 3 písm. b/ degeneratívne zmeny na chrbtici a medzistavcových platničkách (cervikobrachiálny syndróm). Nové skutočnosti, ktoré by pri doterajšom posúdení zdravotného stavu navrhovateľky neboli známe a zhodnotené a ktoré by prípadne odôvodňovali ďalšie doplnenie posudku, krajský súd nezistil. Navrhovateľka v konaní o opravnom prostriedku predloženými listinnými dôkazmi nepreukázala, že jej zdravotný stav odôvodňuje vyššiu mieru poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť v porovnaní so zdravou fyzickou osobou. Podľa § 250q ods. 2 OSP preskúmané rozhodnutie ako vecne správne a zákonné potvrdil.

O náhrade trov konania krajský súd rozhodol tak, že navrhovateľke nepriznal náhradu trov konania, pretože v konaní nemala úspech.

2.

Proti rozsudku krajského súdu podala navrhovateľka odvolanie z dôvodu zhoršeného zdravotného stavu. Pre ďalšie konanie žiadala o pridelenie právneho zástupcu.

Dňa 20. januára 2016 advokátka Mgr. Romana Mravíková súdu oznámila, že dňa 15. januára 2016 prevzala právne zastúpenie navrhovateľky na základe Rozhodnutia Centra právnej pomoci, Kancelária Nitra, Štefánikova trieda 88, Nitra, zo dňa 22. decembra 2016, sp.zn. 13434/2015-KaNR. Následným podaním doručila odvolaciemu súdu odôvodnenie odvolania, v ktorom poukázala na rozsudok krajského súdu a na postup posudkových lekárov sociálneho poistenia pri určení miery poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť, ktorí vychádzali z lekárskejších správ z psychiatrického vyšetrenia z 22. apríla 2015 a z neurologického vyšetrenia z 5. marca 2015, a nie z najnovších lekárskejších správ týkajúcich sa zdravotného stavu navrhovateľky. Odvolaciemu súdu predložila lekárske nález z neurologickej ambulancie zo 14. januára 2016 a oznámila, že čaká na vyšetrenie magnetickou rezonanciou. Odvolaciemu súdu navrhla, aby po preskúmaní rozhodnutia zrušil rozsudok krajského súdu a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

3.

Odporkyňa vo vyjadrení k odvolaniu žiadala rozsudok krajského súdu ako vecne správny potvrdiť z dôvodov uvedených v preskúmanom rozhodnutí. Pochybnosti navrhovateľky o tom, že jej zdravotný stav nebol v konaní správne posúdený, považovala za neodôvodnené, vyvolané len subjektívnym presvedčením, čo nie je dôvod na spochybnenie správnosti skutkových zistení a záverov prijatých v konaní.

4.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací (§ 10 ods. 2 OSP v spojení s § 246c ods. 1 veta prvá OSP), preskúmal napadnutý rozsudok, ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo, v medziach podaného odvolania (§ 212 ods. 1 OSP v spojení s § 246c ods. 1 veta prvá OSP), odvolanie prejednal bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 250ja ods. 2 veta prvá OSP), keď deň vyhlásenia rozhodnutia bol zverejnený minimálne päť dní vopred na úradnej tabuli a na internetovej stránke Najvyššieho súdu Slovenskej republiky www.nsud.sk (§ 156 ods. 1 a ods. 3 OSP v spojení s § 246c ods. 1 veta prvá a § 211 ods. 2 OSP) a dospel k záveru, že odvolanie navrhovateľky nie je dôvodné.

Podľa § 492 ods. 1, 2 zákona č. 162/2015 Z.z. Správny súdny poriadok (ďalej len „SSP“), ak nie je ďalej ustanovené inak, platí tento zákon aj na konania začaté podľa piatej časti Občianskeho súdneho poriadku pred dňom nadobudnutia jeho účinnosti. Právne účinky úkonov, ktoré v konaní nastali pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona, zostávajú zachované. Ak sa tento zákon použije na konania začaté pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona, nemožno uplatňovať ustanovenia tohto zákona, ak by boli v neprospech žalobcu, ak je ním fyzická osoba alebo právnická osoba.

Predmetom konania je preskúmanie zákonnosti rozhodnutia odporkyne o zamietnutí žiadosti o zvýšenie invalidného dôchodku podľa zákona o sociálnom poistení .

Podľa § 112 ods. 1 zákona o sociálnom poistení dávka sa prizná alebo sa zvýši odo dňa, od ktorého dávka alebo jej zvýšenie patrí, najviac tri roky spätne odo dňa zistenia, že sa dávka priznala alebo sa vyplácala v nižšej sume, ako patrí, alebo najviac tri roky spätne od uplatnenia nároku na dávku alebo nároku na jej zvýšenie, ak sa dodatočne zistí, že sa dávka

- a) priznala v nižšej sume, ako patrí,
- b) vypláca v nižšej sume, ako patrí,
- c) odoprela neprávom alebo
- d) priznala od neskoršieho dátumu, než od ktorého patrí.

Podľa § 112 ods. 4 zákona o sociálnom poistení výplata dávky sa zastaví, uvoľní alebo sa dávka vypláca v nižšej sume alebo vo vyššej sume, ak sa zmenia skutočnosti rozhodujúce na nárok na výplatu dávky.

Podľa § 71 ods. 5, 6, 7, 8 zákona o sociálnom poistení miera poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť je uvedená v prílohe č. 4. miera poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť v percentách sa určuje podľa druhu zdravotného postihnutia, ktoré je rozhodujúcou príčinou dlhodobo nepriaznivého zdravotného stavu, a so zreteľom na závažnosť ostatných zdravotných postihnutí. Jednotlivé percentuálne miery poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť sa nesčítavajú. Mieru poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť určenú podľa odseku 6 možno zvýšiť najviac o 10%, ak závažnosť ostatných zdravotných postihnutí ovplyvňuje pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť. Na určenie zvýšenia hodnoty sa vychádza z predchádzajúceho výkonu zárobkovej činnosti, dosiahnutého vzdelania, skúsenosti a schopnosti rekvalifikácie. Obdobne to platí, ak pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť je dôsledkom viacerých zdravotných postihnutí podmieňujúcich dlhodobo nepriaznivý zdravotný stav.

Zo spisu krajského súdu a zo spisov správneho orgánu vyplýva, že navrhovateľka podala dňa 2. marca 2015 žiadosť o zvýšenie invalidného dôchodku. Za invalidnú bola uznaná od 2. marca 2010 pre rozhodujúce zdravotné postihnutie poruchy nálad kapitola V položka 3 písm. a/ prílohy č. 4 k zákonu o sociálnom poistení s 35% mierou poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť zvýšenú o 10% pre iné zdravotné postihnutie degeneratívne zmeny na chrbtici a medzistavcových platničkách kapitola XV. oddiel E položka 3 písm. b/. prílohy.

Na základe kontrolnej lekárskej prehliadky určenej na apríl 2013 posudkový lekár sociálneho poistenia Sociálnej poisťovne, pobočka Nitra, dňa 21. januára 2014 určil rovnakú percentuálnu mieru poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť.

Zdravotný stav navrhovateľky, invalidnej dôchodkyne, posúdil na základe žiadosti o zvýšenie invalidného dôchodku posudkový lekár sociálneho poistenia Sociálnej poisťovne, pobočka Nitra, dňa 19. mája 2015. Podkladom na posúdenie jej zdravotného stavu na účely určenia miery poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť boli správy zo psychiatrického vyšetrenia z 22. apríla 2015 a z neurologického vyšetrenia z 5. marca 2015. Zistil, že podľa vyjadrenia psychiatra ide o stav s chronickým priebehom, liečbou ťažko ovplyvniteľný. S doporučenou hospitalizáciou doposiaľ nesúhlasila. Dňa 3. februára 2015 absolvovala MRI vyšetrenie mozgu a krčnej chrbtice a dňa 17. marca 2015 absolvovala EMG vyšetrenie pravej hornej končatiny so záverom bez známkov kompresie v karpálnom kanáli, bez známkov

radikulopatie. Od neurochirurgickej intervencie bolo preto upustené. Z posudku vyplýva, že je naďalej invalidná s mierou poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť 45% aj s navýšením 10% pre bolesti krčnej chrbtice. Na tomto posudkovom závere posudkový lekár sociálneho poistenia Sociálnej poisťovne, pobočka Nitra, zotrval aj dňa 15. júla 2015, kedy posudzoval zdravotný stav na účely určenia miery poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť po podanom odvolaní proti rozhodnutiu, ktorým bola žiadosť o zvýšenie invalidného dôchodku zamietnutá.

V súdnom konaní posúdil zdravotný stav navrhovateľky posudkový lekár sociálneho poistenia Sociálnej poisťovne, vysunuté pracovisko v Nitre, dňa 25. augusta 2015. Z osobnej anamnézy posudzovanej navrhovateľky zistil, že sa v minulosti liečila pre depresie. V čase posudzovania psychiatra nenavštevovala. Asi 6 rokov trpí na bolesti krčnej chrbtice, bolesti hlavy migrenózneho charakteru. Lieči sa ambulantne u neurológa podľa potreby. Neurochirurgický zákrok zatiaľ nebol indikovaný. Pre neprítomnosť psychotických príznakov považoval za správne zaradenie rozhodujúceho zdravotného postihnutia s 35% mierou poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť do kapitoly V. položka 3 písm. a/ prílohy č. 4 k zákonu o sociálnom poistení s tým, že základná miera poklesu je navýšená o 10% pre vertebrogénne ochorenie na výslednú 45% mieru, čo zodpovedalo zdravotnému stavu v čase jeho posudzovania.

Navrhovateľka v konaní namietala nesprávne zistenie zdravotného stavu a následne nesprávne právne posúdenie veci.

Odvolacie dôvody navrhovateľky, odôvodnené právnou zástupkyňou, týkajúce sa posúdenia zdravotného stavu navrhovateľky, ktorá je invalidná dôchodkyňa od roku 2010, pre rozhodujúce zdravotné postihnutie kapitola V. položka 3 písm. a/ prílohy č. 4 k zákonu o sociálnom poistení, týkajúce sa a určenia percentuálnej miery poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť na základe navrhovateľkou preložených správ z odborných vyšetrení a na lekárske správ z vyšetrení, ktoré absolvovala po podaní opravného prostriedku proti neprávoplatnému rozhodnutiu odporkyne, neboli dôvodné. Krajský súd správne poukázal na lekárske správy vypracované posudkovými lekármi sociálneho poistenia, ktorí za rozhodujúce zdravotné postihnutie určili poruchy nálady s tým, že za iné zdravotné postihnutie podľa § 71 ods. 8 zákona o sociálnom poistení naďalej považovali degeneratívne zmeny na chrbtici a medzistavcových platničiek.

V prejednávanej veci odvolací súd z výsledkov vykonaného dokazovania mal za preukázané, že navrhovateľka trpí na depresívnu poruchu s epizódou stredne ťažkej poruchy u emočne nestabilnej osobnosti. Z posudkov posudkových lekárov sociálneho poistenia zistil, že psychiatrickú hospitalizáciu opakovane odmieta. Posudkový lekár sociálneho poistenia odporkyne vo svojej lekárskej správe z 25. augusta 2015 uvádza, že navrhovateľka psychiatra nenavštevuje.

Žiadateľka o zvýšenie invalidného dôchodku tak v správnom konaní hodnovernými listinnými dokladmi - správami z odborných vyšetrení nepreukázala zhoršenie choroby, ktorú od roku 2010 považujú posudkoví lekári sociálneho poistenia za rozhodujúce zdravotné postihnutie. Správou z neurochirurgického vyšetrenia z 5. marca 2015 nepreukázala také zhoršenie zdravotných ťažkostí s chrbticou, aby bolo možné považovať túto chorobu za najťažšiu, t.j. za rozhodujúce zdravotné postihnutie. Neurochirurg v lekárskej správe z 5. marca 2015 uviedol, že nález na C chrbtici nevysvetľuje ťažkosti pacientky. Novým lekárske nálezom zo 14. januára 2016 z neurologického vyšetrenia preukázala, že trpí na migrénu. Chrbtica poklopovo nebolestivá, dobre sa rozvíja. Čo sa týka správnosti posúdenia iného zdravotného postihnutia posudkovými lekármi sociálneho poistenia je potrebné poznamenať, že navrhovateľka absolvovala aj MRI vyšetrenie mozgu a chrbtice 3. februára 2015 (bez patologických zmien cervikálnej a zobrazovanej hornej hrudnej miechy). Neurochirurgické konzílium sa dňa 5. marca 2015 uznieslo na závere, že grafický nález jednoznačne nevysvetľuje klinický stav pacientky.

Na základe predložených správ z odborných vyšetrení navrhovateľka nepreukázala zhoršenie zdravotného stavu tak, aby bolo možné určiť vyššiu percentuálnu mieru poklesu schopnosti vykonávať

zárobkovú činnosť a tým zvýšiť sumu invalidného dôchodku.

Vzhľadom na uvedené dôvody, odvolací súd napadnutý rozsudok prvostupňového súdu ako vecne správny podľa § 250ja ods. 3 OSP v spojení s § 246c ods. 1 a s § 219 ods. 1 OSP a § 492 ods. 2 SSP potvrdil.

O náhrade trov odvolacieho konania odvolací súd rozhodol podľa § 250k ods. 1 OSP v spojení s § 246c ods. 1 s § 224 ods. 1 a s § 151 ods. 1 OSP a § 492 ods. 1, 2 SSP, lebo navrhovateľka nebola v konaní úspešná a odporkyni náhrada trov konania zo zákona nepatrí.

Senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v danej veci rozhodol pomerom hlasov 3:0 (§ 3 ods. 9 zákona č. 757/2004 Z.z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení účinnom od 1. mája 2011).

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.